450 LAT UNII LUBELSKIEJ

450 ГАДОЎ
ЛЮБЛІНСКАЙ
УНІІ

1569 ★ 2019

ЯН МАТЭЙКА
Люблінская унія, 1869
алей, палатно (фрагмент)

дэпазіт Нацыянальнага
музея ў г. Варшаве
ў Люблінскім музеі
ў г. Любліне

Карціна намаляваная ў 1869 г. з нагоды 300-годдзя Люблінскай уніі. Палатно не з'яўляецца дакладным адлюстраваннем, гэта, хутчэй, бачанне падзей XVI стагоддзя мастаком, свядомы філасофска-гістарычны адказ на тэму агульнага польска-літоўска-рускага мінулага. Ян Матэйка прадставіў на карціне момант ратыфікацыі дакумента. Падзеі адбываюцца ўнутры Люблінскага замка, а зала выглядае, як пакоі ў Вавэлі.

Шаноўнае спадарства,

у 2019 годзе спаўняецца 450 гадоў са дня падпісання Люблінскай уніі. Сейм Рэспублікі Польшча, жадаючы падкрэсліць гэтую важную гадавіну, рашэннем з 20 ліпеня 2018 г. назваў 2019 год годам Люблінскай уніі.

Менавіта ў Любліне ўжо ў XVI стагоддзі падкрэсліваліся каштоўнасці і ідэі, якія з цягам часу стварылі фундамент Еўрапейскага саюза. Горад Люблін, дзякуючы Люблінскай уніі, стаў своеасаблівай крыніцай сучаснай Еўропы, якая з'яўляецца мазаікай розных народаў і культур. Дзякуючы выключнаму святкаванню ў 2019 годзе, у Любліна з'явіцца магчымасць узгадаць сваю істотную ролю ў заснаванні еўрапейскай супольнасці народаў.

Перад намі таксама 15 гадавіна далучэння Польшчы да Еўрапейскага саюза. Мы б хацелі згадаць словы св. Яна Паўла II, адзначаючы гэты год пад лозунгам "Ад Люблінскай уніі да Еўрапейскага саюза", і паказаць пры гэтым, як карыстацца спадчынай і досведам Люблінскай уніі падчас стварэння будучыні Еўрапейскага саюза.

Шчыра запрашаем!

Д-р Кшыштаф Жук,
Мэр горада Любліна

Люблін у 1618 г. – від горада Люблін Хогенберга і Брауна

Падпісаная ў 1569 годзе Люблінская унія была шматузроўневай падзеяй, якая на шмат гадоў акрэсліла палітычны і грамадскі лад у нашай частцы Еўропы. Створаная тады Рэч Паспалітая з'ўлялася рэдкай у гісторыі ўдалай спробай пабудаваць сталы парадак у адносінах паміж прадстаўнікамі розных нацый, культур і рэлігій. Люблін – месца, у якім перакрыжаваліся шляхі, што спалучалі найважнейшыя гарады аб'яднанай дзяржавы – дзякуючы гэтаму ён атрымаў статус аднаго з цэнтраў тагачасных змен.

Люблінская унія, з аднаго боку, стала ўрокам палітычнага рэалізму і нялёгкага таленту будаваць дамоўленасці па-над падзеламі. З другога боку – на працягу гадоў яна атрымала сімвалічнае значэнне, як прыклад стварэння адзінасці “свабодных са свабоднымі, роўных з роўнымі”. З гэтага пункту гледжання, Карона і Літва, якія згодна падалі сабе рукі, разам стварылі прастору свабоды і павагі да права. Пэўна, менавіта гэты пункт гледжання на унію спрычыніўся да таго, што памяць пра яе вытрывала падзелы Рэчы Паспалітай, часы анексіі і бурлівае ХХ стагоддзе.

Свядомасць узнёслага характару падзей 1569 г. стала істотным элементам тоеснасці Любліна і жыхароў горада. Пра гэта сведчыць помнік, пастаўлены адразу ж пасля падпісання уніі. Паводле традыцыі яго паставілі ў месцы, дзе знаходзіўся лагер гістарычнай літоўскай шляхты, якая прыехала на аб'яднальны сейм, пра што да сённяшніх часоў нагадвае назва буйнейшай плошчы ў цэнтры нашага горада. Помнік, пабудаваны нанова ў 1826 г. па ініцыятыве Станіслава Сташыца, хутка стаў адным з сімвалаў г. Любліна, месцам сходаў і патрыятычных дэманстрацый. Ён нагадвае пра веліч былой Рэчы Паспалітай і палітычнвую мудрасць яе грамадзян.

Праз 450 гадоў пасля гэтых падзей варта, аднак, вярнуцца не толькі да сфарміраванай вакол іх легенды. Трэба таксама зноўку задумацца над ацэнкай уніі, паглядзець на гэтыя падзеі з шырокай перспектывы, што ўлічвае інтарэсы ўсіх народаў, якія сёння жывуць на землях былой Рэчы Паспалітай, яшчэ раз разгледзець розныя наступствы 1569 г., узгадаць і падумаць над яго спадчынай.

Праграма святкавання “Ад Люблінскай уніі да Еўрапейскага саюза”, прыгатаваная з гэтай выключнай нагоды, ахоплівае арганізацыю шэрагу культурных падзей, канцэртаў, выстаў, спектакляў і канферэнцый, якія адбудуцца напрацягу года. Галоўнае святкаванне запланаванае на перыяюд з 1 мая да 1 ліпеня 2019 года, яно ахопіць дзве важныя гадавіны: 15-годдзе далучэння Польшчы да Еўрапейскага саюза (1 мая) і 450-годдзе падпісання Люблінскай уніі (1 ліпеня). Да арганізацыя святкавання актыўна далучыліся гарады-партнёры і гарады-сябры, люблінскія школы і ўніверсітэты, а таксама шмат навуковых і культурных устаноў у краіне і па-за яе межамі.

Праграма юбілею 450-годдзя Люблінскай уніі “Ад Люблінскай уніі да Еўрапейскага саюза”

НЕКАТОРЫЯ ПАДЗЕІ

СЕЗОН ЛЮБЛІН / 26 красавіка – 5 мая
Больш за 100 падзей, прысвечаных Люблінскай уніі, у прыватнасці, тэматычныя шпацыры, роварныя экскурсіі, мастацкія і кулінарныя майстар-класы, наведванне аб'ектаў.
АРГАНІЗАТАР: горад Люблін / sezon.lublin.eu

СВЯТА ДВУХ САЮЗАЎ / 1 – 5 мая

- **„САЮЗ НА ЛІТОЎСКАЙ”** – 15-годдзе ўступлення Польшчы ў Еўрапейскі саюз - сямейны пікнік, гульні, спектаклі, канцэрты і **ДНІ АДЧЫНЕНЫХ ДЗВЯРЭЙ ЕЎРАПЕЙСКІХ ФОНДАЎ**
- **КАНЦЭРТ АРКЕСТРА ЛЮБЛІНСКАЙ ФІЛАРМОНІІ НА ЛІТОЎСКАЙ ПЛОШЧЫ / 1 мая** польскія і літоўскія кампазіцыі, а таксама *“Ода да радасці”* (гімн Еўрапейскага саюза)
- урачыстае адкрыццё **ПАКАЗАЎ МУЛЬТЫМЕДЫЙНЫХ ФАНТАНАЎ** на Літоўскай плошчы / **3 мая** прэм'ера паказу, натхнёнага гісторыяй і спадчынай Люблінскай уніі
АРГАНІЗАТАР: горад Люблін

КАНГРЭС ДВУХ САЮЗАЎ / 13 – 15 мая
Дэбаты, канферэнцыі, сустрэчы.

- **“СВЯТА ДВУХ САЮЗАЎ – АД ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ ДА ЕЎРАПЕЙСКАГА САЮЗА”** – пасяджэнне Знаку еўрапейскай спадчыны, арганізаванае офісам Гарадскога рэстаўратара помнікаў / **13-14 мая**
- **КАНФЕРЭНЦЫЯ “СУПОЛЬНАСЦЬ І САМАКІРАВАННЕ”**, арганізаваная Факультэтам паліталогіі Універсітэта Марыі Складоўскай-Кюры / **15 мая**
- **“ЛЮБЛІН З ЧАСОЎ ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ”** – пасяджэнне Ваяводскага рэстаўратара помнікаў/ **15 МАЯ**

ЧЭМПІЯНАТ СВЕТУ ФІФА U-20 /
23 мая – 11 чэрвеня
Вялікае свята спорту – Люблін будзе адным з гаспадароў гэтага мерапрыемства.

ФЕСТЫВАЛЬ ХАРОЎ ГАРАДОЎ-ПАРТНЁРАЎ ЛЮБЛІНА / **30 мая - 1 чэрвеня**
Сустрэча хароў з Польшчы, Літвы, Беларусі і Украіны.
АРГАНІЗАТАР: горад Люблін, Універсітэт Марыі Складоўскай-Кюры ў г. Любліне, Люблінская філармонія імя Г. Веняўскага

НОЧ КУЛЬТУРЫ Ў ЛЮБЛІНЕ / **1/2 чэрвеня**
а таксама **НОЧ КУЛЬТУРЫ Ў ВІЛЬНІ** / **15/16 чэрвеня**
Прэзентацыя літоўскіх мастакоў у Любліне, у прыватнасці, з Вільні, Коўна (Культурная сталіца Еўропы 2022) і Панявежыса (горада-партнёра), а таксама візіт у адказ люблінскіх мастакоў у Вільню на Ноч культуры.
АРГАНІЗАТАР: Майстар-класы культуры ў Любліне (“Warsztaty Kultury w Lublinie”)

ХАРЦЭРСКАЯ ЛЮБЛІНСКАЯ ГУЛЬНЯ Ў ПАМЯЦЬ АБ УНІІ / **8 чэрвеня**
Сустрэча харцэраў з Польшчы і Літвы.
АРГАНІЗАТАР: атрад Саюза польскіх харцэраў у Любліне

УНІЯ ПА РАЁНАХ – чэрвень – ліпень
У рамах праекта запланавана некалькі мастацкіх падзей у розных раёнах Любліна.
АРГАНІЗАТАР: Цэнтр культуры ў г. Любліне

ФЕСТЫВАЛЬ ЛЮБЛІНСКІХ ЛЕГЕНД /
14 – 15 чэрвеня
Рынкавая плошча старога горада стане месцам інсцэнізацыі, тэатральных і музычных мерапрыемстваў, якія адлюстроўваюць падзеі і настрой мінулых часоў.
АРГАНІЗАТАР: горад Люблін

МІЖНАРОДНЫ ФЕСТЫВАЛЬ РЭНЕСАНСУ /
21 – 23 чэрвеня
Горад ахопяць танцы, музыка, тэатр і гістарычнае жангляванне сцягамі часоў дынастыі Ягелонаў.
АРГАНІЗАТАР: Фонд “Belriguardo” – вакно на гісторыю і мастацтва (“Fundacja Belriguardo – okno na historię i sztukę”)

УСХОД КУЛЬТУРЫ - ІНШЫЯ ГУЧАННІ “ART'N'MUSIC FESTIVAL” / **27 – 30 чэрвеня**
Фестываль запрашае самых цікавых мастакоў з памежжа відаў, традыцыі і культурных уплываў.
АРГАНІЗАТАР: Майстар-класы культуры ў Любліне

СВЯТКУЕМ УНІЮ / **28 чэрвеня – 4 ліпеня**
Канцэрты старажытнай і сучаснай музыкі, сумесны спеў “Te Deum Laudamus”, захапляльныя паказы і рыцарскія рэканструкцыі, шпацыры і наведванне аб'ектаў, звязаных з Люблінскай уніяй.

ДЗЕНЬ ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ / **1 ліпеня**
Афіцыяльная святкаванне – набажэнства ў базіліцы дамініканцаў і ўрачыстае пасяджэнне Рады горада Любліна. Пасля абеду адбудзецца сямейны пікнік, а ўвечары – мультымедыйны паказ.
АРГАНІЗАТАР: горад Люблін

КАНГРЭС *“UT UNUM SINT”* / **4 – 7 ліпеня**
Міжнародная сустрэча дзіцячых хароў.
АРГАНІЗАТАР: Польская федэрацыя “Pueri Cantores” (“Polska Federacja Pueri Cantores”)

ФЕСТЫВАЛЬ АБОДВУХ НАРОДАЎ / **5 – 7 ліпеня**
Фальклорная сустрэча груп з Польшчы і Літвы, а таксама з тэрыторыі былых Усходніх Крэсаў.
АРГАНІЗАТАР: Ансамбль песні і танца “Люблін” імя Ванды Каняровай

КАНГРЭС ЕЎРАПЕЙСКІХ ШЛЯХОЎ СЕЙМА ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ Ў Г. ЛЮБЛІНЕ / **14 – 17 ліпеня**
Сустрэчу арганізуе Саюз шляхоў “Захад – Усход” (Unię Szlaków „Zachód – Wschód”).

СПАДАРОЖНЫЯ ПАДЗЕІ

ЛАЎР РЭСТАЎРАТАРАЎ 2019 / 17 красавіка
Уручэнне ўзнагарод у рамах 20-га Ваяводскага адкрытага конкурсу "Лаўр рэстаўратараў" („Laur Konserwatorski").

XXVI АГУЛЬНАПОЛЬСКІ АГЛЯД ГАРАДСКІХ СІГНАЛАЎ ЧАСУ, ЯКІЯ ГРАЮЦЬ ТРУБАЧЫ/ / 15 жніўня
АРГАНІЗАТАР: Агульнапольскае таварыства аматараў гарадскіх сігналаў часу, якія граюць трубачы

ЯГЕЛОНСКІ КІРМАШ / 16 – 18 жніўня
Фестываль звяртаецца да традыцыі люблінскіх кірмашоў, пачатак якіх сягае XV стагоддзя.
АРГАНІЗАТАР: Майстар-класы культуры ў Любліне

ЕЎРАПЕЙСКІ ФЕСТЫВАЛЬ СМАКУ "ЛІТВА" / 2 – 8 верасня
Прэзентацыя прадстаўнікоў з Літвы, Польшчы і ўсёй Еўропы. Гэта будзе час канцэртаў, сустрэч з паэтамі, спектакляў і выстаў.
АРГАНІЗАТАР: *"Крэсавая акадэмія смаку" ("Kresowa Akademia Smaku").*

XX АГУЛЬНЫ З'ЕЗД ПОЛЬСКІХ ГІСТОРЫКАЎ І ЗАМЕЖНЫХ ГАСЦЕЙ / 18 – 20 верасня
Дэбаты і сустрэчы навукоўцаў, роздумы над вялікімі зменамі ў гісторыі.
20 верасня разыграецца **рэканструкцыя прыёму**, што адбыўся пасля падпісання Люблінскай уніі.
АРГАНІЗАТАР: Польскае гістарычнае таварыства, Універсітэт Марыі Складоўскай-Кюры, Каталіцкі ўніверсітэт у г. Любліне імя Яна Паўла II і Дзяржаўны архіў у г. Любліне.

КАНГРЭС ІНІЦЫЯТЫЎ УСХОДНЯЙ ЕЎРОПЫ / 23-24 верасня
Палітыкі Усходняй Еўропы сустрэнуцца перад абліччам 450-годдзя Люблінскай уніі, 10-годдзя прысутнасці Польшчы ва Усходнім партнёрстве і 15-годдзя далучэння Польшчы да Еўрапейскага саюза.
АРГАНІЗАТАР: горад Люблін

ТЫДЗЕНЬ ЛЮБЛІНСКАГА РАМЯСТВА / 29 верасня – 6 кастрычніка
Канферэнцыя, канцэрты, сустрэчы, выставы і прэзентацыя люблінскага рамяства.
АРГАНІЗАТАР: Палата рамяства і прадпрымальніцтва ў г. Любліне

АДУКАЦЫЙНАЯ ПРАГРАМА:

ЛЮБЛІНСКАЯ УНІЯ Ў ШКОЛЕ / з 25 лютага
Урокі пра значэнне Люблінскай уніі, якія рэалізуюцца на падставе ўніверсальнага сцэнара, апрацаванага настаўнікамі з III Агульнаадукацыйнага ліцэя імя Люблінскай уніі. Сцэнар даступны для спампоўвання на сайце **unia.lublin.eu**

ЛЮБЛІНСКАЯ УНІЯ Ў ДЗІЦЯЧЫМ САДКУ / гадавая праграма
Адмысловая праграма, створаная для люблінскіх дашкольнікаў, якая скончыцца вялікім канцэртам на тэму уніі, падрыхтаваным люблінскімі садкамі.

ФОРУМ ПАДЗЕМНЫХ ТРАС / 8 – 10 сакавіка
Цыклічная сустрэча суб'ектаў, што вядуць падземныя аб'екты па ўсёй Польшчы.

ЛЯЛЕЧНАЯ ЛЮБЛІНСКАЯ УНІЯ
Выстава калекцыі мастацкіх лялек, стварэнне якіх натхніла карціна Яна Матэйкі "Люблінская унія", у Літаратурным музеі імя Юзафа Чаховіча і прэзентацыя ў пачатковых школах і садках на тэрыторыі горада.

ПЛЕНЭРНЫ ЛЯЛЕЧНЫ СПЕКТАКЛЬ ПРА ЛЮБЛІНСКУЮ УНІЮ
Надзвычайнае прадстаўленне пленэрнага лялечнага спектакля, адрасаванага самым малодшым жыхарам горада.
АРГАНІЗАТАР: Тэатр імя Х. К. Андэрсэна

АДУКАЦЫЙНЫ ПАРТАЛ ПРА ЛЮБЛІНСКУЮ УНІЮ і ПУБЛІКАЦЫЯ *"АЗБУКА ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ"*
Адукацыйны сайт, прысвечаны Люблінскай уніі. Да сайта далучыцца адукацыйная публікацыя "Азбука Люблінскай уніі".
ORGANIZATOR: Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN"

ЦЫКЛ АДКРЫТЫХ ЛЕКЦЫЙ "ЛЮБЛІНСКАЯ УНІЯ І ЯЕ ТРАДЫЦЫІ" / люты – снежань
Цыкл адкрытых лекцый адбудзецца ў Ваяводскай бібліятэцы імя І. Лапацінькага.

ФАТАГРАФІЧНЫ ЛЮБЛІН – 450 ГАДОЎ ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ
Майстар-класы і конкурс фатаграфіі для вучняў.
АРГАНІЗАТАР: III Агульнаадукацыйны ліцэй імя Люблінскай уніі

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ ДА СВЯТКАВАННЯ!

Праграма святкавання 450-годдзя падпісання Люблінскай уніі мае адкрыты характар, арыентаваны на сумесныя дзеянні з жыхарамі горада.

450-ГОДДЗЕ ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ – КОНКУРС ІНІЦЫЯТЫЎ ЖЫХАРОЎ
Адкрыты набор тэматычных ініцыятыў жыхроў.
АРГАНІЗАТАР: Фонд адукацыйных дзеянняў "КрэАдукацыя" ("Fundacja Działań Edukacyjnych KreAdukacja").

ГАРАДСКІ МОЛАДЗЕВЫ АКТЫВАТАР - 450-ГОДДЗЕ ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ
Праграма накіраваная на моладзь ва ўзросце 14 – 18 гадоў, якая ў праектных групах будзе апрацоўваць і рэалізаваць тэматычныя міні-праекты, спалучаныя з юбілеем.
АРГАНІЗАТАР: Фонд "Sempre a Frente".

ПРАГРАМА ГРАНТАЎ І МІКРАГРАНТАЎ „РАЁНЫ КУЛЬТУРЫ"
Праграма прысвечаная абагачэнню культурнага і сацыяльнага жыцця ў раёнах горада.
Набор праектаў запланаваны да 1 красавіка 2019 г.
dzielnicekultury.lublin.eu.

Поўная праграма юбілею даступная на сайце **unia.lublin.eu**

ЗНАК ЕЎРАПЕЙСКАЙ СПАДЧЫНЫ

Гэтую ўзнагароду атрымліваюць матэрыяльныя і нематэрыяльныя аб’екты, якія маюць сімвалічнае значэнне для гісторыі і культурнай спадчыны Еўропы і з’яўляюцца жывым напамінам супольнай палітычнай рэчаіснасці і гістарычнай памяці кантынента.

EUROPEAN HERITAGE LABEL

Рашэннем міжнароднай групы экспертаў, якая дзейнічае пры Еўрапейская камісіі, 10 сакавіка 2015 г. горад Люблін атрымаў Знак еўрапейскай спадчыны ў якасці месца прыняцця Люблінскай уніі – выключнага сімвала мірнай і дэмакратычнай інтэграцыі дзвюх рэлігійна і этнічна розных краін. Гэтыя ідэі матэрыяльным чынам прадстаўленыя ў краявідзе Лібліна ў выглядзе захаваных архітэктурных помнікаў, што былі сведкамі падпісання Люблінскай уніі і ўвекавечылі яе: капліца святой Тройцы ў Люблінскім замку, помнік Люблінскай уніі і касцёл св. Станіслава, біскупа і мучаніка, а таксама Дамініканскі манастыр.

КАПЛІЦА СВЯТОЙ ТРОЙЦЫ Ў ЛЮБЛІНСКІМ ЗАМКУ

Капліца святой Тройцы ў Люблінскім замку – гэта адзін з найбольш каштоўных сярэднявечных помнікаў архітэктуры не толькі ў Польшчы, але і ў Еўропе. Капліца атрымала Знак еўрапейскай спадчыны. Яе пабудаваў кароль Казімір III Вялікі, а ўнутры па сённяшні дзень захаваліся цудоўныя візантыйска-рускія фрэскі, стварэнне якіх фінансаваў кароль Ягайла. Гэта ўнікальны ў еўрапейскім маштабе прыклад пранікнення культур Усходу і Захаду, таму што рымска-каталіцкая святыня ўпрыгожаная постацямі айцоў праваслаўнай царквы. Будынак знаходзіцца на тэрыторыі былога каралеўскага замка, у месцы, дзе, паводле легенды, адбываліся нарады пра кшталт Люблінскай уніі.

БАЗІЛІКА СВ. СТАНІСЛАВА, БІСКУПА І МУЧАНІКА, А ТАКСАМА ДАМІНІКАНСКІ МАНАСТЫР

Базіліка з'яўляецца адным з найбольш каштоўных сакральных аб'ектаў Любліна. Касцёл і манастыр у 1342 г. заснаваў кароль Казімір ІІІ Вялікі. У гэтым касцёле ў 1569 г., пасля падпісання Люблінскай уніі, адбылося падзячнае набажэнства, у якім прымаў удзел кароль Жыгімонт Аўгуст. Святыня ўжо тады была вядомая па-за межамі краіны, дзякуючы таму, што ў ёй знаходзіліся рэліквіі св. Крыжа, адныя з найбуйнейшых у свеце. З рэліквіямі звязана шмат надзвычайных і цудоўных падзей. Паводле адной з легенд, крыжовы ход з ракай уратаваў горад ад трагічнага пажару ў 1719 г. На жаль, рэліквіі, якія на працягу стагоддзяў захоўваліся ў касцёле, у 1991 г. былі скрадзеныя. Манастырскі комплекс дамініканцаў у Любліне з'яўляецца архітэктурным помнікам, які атрымаў Знак еўрапейскай спадчыны. Ён амаль цалкам даступны для наведвання, уключна з галерэяй жывапісу і манастырскай скарбніцай.

ПОМНІК ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ

Помнік знаходзіцца на Літоўскай плошчы, названай у гонар месца, дзе знаходзілася стаянка гістарычнай літоўскай шляхты падчас люблінскага сейма ў 1569 г. На Кракаўскім прадмесці, недалёка ад гэтага месца, падчас сейма кароль Жыгімонт Аўгуст прымаў ад герцага Альбрэхта Фрыдрыха Прускага прысягу на вернасць, а гэтую падзею апісаў Ян Каханоўскі ў паэме *"Proporzec albo hołd pruski"*. Пазнейшае паданне кажа, што першы помнік быў пастаўлены яшчэ ў час панавання караля Жыгімонта Аўгуста. Захаваны да нашых дзён помнік у выглядзе чыгуннага абеліска на п'едэстале пабудаваны ў 1826 г. па ініцыятыве Таварыства сяброў навук і Станіслава Сташыца на месцы папярэдняга, разабранага ў 1819-1820 гг. Франтальную частку п'едэстала ўпрыгожвае пазалочаны барэльеф, на якім прадстаўленыя дзве алегарычныя постаці ў антычнай вопратцы: Палонія і Літуанія, якія падаюць сабе рукі, што сімвалізуе акт спалучэння уніяй дзвюх вялікіх, шматнацыянальных краін – Польшчы і Вялікага княства Літоўскага. З іншага боку п'едэстала размешчаны пазалочаны надпіс, які тлумачыць змест прадстаўленага: "Спалучэнне Літвы і Кароны". Помнік Люблінскай уніі з'яўляецца сімвалам полікультурнай і шматрэлігійнай гісторыі Любліна і Рэчы Паспалітай.

“У гэтага горада ёсць сваё гістарычнае значэнне. Гэта не толькі значэнне Люблінскай уніі, але і ўсяго, што з’яўляецца гістарычным, культурным, этычным і рэлігійным кантэкстам гэтай уніі. Увесь вялізны гістарычны працэс сустрэчы Захаду і Усходу. Узаемнае прыцягненне і адштурхоўванне. Адштурхоўванне, але і прыцягненне. Гэты працэс належыць да ўсёй нашай гісторыі. Можна сказаць, што ўся наша гісторыя знаходзіцца ў цэнтры гэтага працэсу (...). Таму ў справы, на якую сімвалічна паказвае гэты горад – Люблін (...) – не толькі польскі, але і еўрапейскі маштаб. А нават універсальны”.

Святы Ян Павел II у выступе перад прадстаўнікамі навукі, падчас сустрэчы ў Каталіцкім люблінскім універсітэце, 9 чэрвеня 1987 г.

“Актуальнасць Люблінскай уніі сёння спалучаецца з Еўрапейскім саюзам, які шукае карані ў грамадска-федэральных традыцыях нашага кантынента. Доўга не заўважалася і недаацэньвалася тое, што Люблінская унія з’яўляецца адной з найважнейшых праяў менавіта гэтай традыцыі, адной з істотных папярэднікаў сённяшняга Еўрапейскага саюза”.

Прафесар Ежы Клачоўскі, “Люблінская унія. Люблін – горад уніі”, 1999 г., публікацыя з нагоды 430-годдзя падпісання акту Люблінскай уніі.

АКТ ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ

1 ліпеня 1569 г. у Любліне, на агульным сейме прадстаўнікі рады і земскія паслы Вялікага княства Літоўскага абнаўляюць унію з Каралеўствам Польскім. Паўсталая ў выніку уніі краіна – Рэч Паспалітая – з гэтага часу мела аднаго ўладара, агульны сейм, абарону, замежную палітыку і манету.

Акт Люблінскай уніі – арыгінал; польская мова; дакумент на пергаменце, памеры 72 х 45 см + 10 см. Пралог запісаны капітальным квадратным шрыфтам. 77 пячатак на 47 шнурках.

Арыгінал знаходзіцца ў Галоўным архіве старажытных дакументаў у г. Варшаве, Калекцыя пергаментных дакументаў, шыфр 5627.

EUROPEAN HERITAGE LABEL

Lublin CITY OF INSPIRATION ®

Падрабязная інфармацыя
і актуальная праграма знаходзіцца на сайце:

unia.lublin.eu

Lublin700 / Od Unii do Unii

ВЫДАВЕЦ:

Упраўленне горада Любліна
Плошча караля Уладыслава Лакетка, 1
20-109 Люблін
(Urząd Miasta Lublin
plac Króla Władysława Łokietka 1
20-109 Lublin)
unia@lublin.eu

ISBN: 978-83-953670-6-9